

Celkové hodnotenie priebehu jarných prác v roku 2019

Úrad SPPK zahájil monitoring jarných prác v 13. týždni. Do 17. týždňa pretrvávalo na väčšine územia Slovenska suché počasie, čo umožnilo prakticky bez prerušenia vykonávať jarné práce. Výrazná zmena počasia prišla v 18. – 21. týždni.

Extrém sucha z predchádzajúcich týždňov vystriedal nadbytok zrážok. Aktuálny nadbytok zrážok bol v tom čase len relatívny, nakoľko na väčšine územia Slovenska iba dopĺňal dlhodobu chýbajúcu vlahu. Zároveň, aktuálne zrážky už nezabránili trvalému poškodeniu niektorých porastov vplyvom dovtedajšieho sucha.

K záveru 22. týždňa boli ukončené jarné práce vo všetkých regiónoch/okresoch s výnimkou regiónov, v ktorých museli byť jarné práce prerušené z dôvodu daždivého počasia v máji.

V nasledujúcich tabuľkách uvádzame skutočný osev ozimných plodín a zámer a skutočný osev jarných plodín k záveru 23. týždňa.

Skutočný osev ozimných plodín				
Plodina	Plocha			skutočný osev ha
	osiata k 31.12.2018 ha	vyorávky ha	vyorávky / osiata plocha %	
Pšenica ozimná	291 087	317	0,11	290 770
Jačmeň ozimný	23 698	84,00	0,35	23 614
Raž ozimná	9 692	65	0,67	9 627
Triticale ozimné	5 879	185	3,15	5 694
Ostatné obilniny	1 353	0	0	1 353
OBILNINY spolu	331 709	651	0,20	331 058
Repka ozimná	113 462	2 386	2,10	111 076
Hrach na zrno	647	0	0	647
OZIMINY spolu	445 818	3 037	0,68	442 781

Zámer a skutočný osev jarných plodín

	Plocha		
	zámer osevu	skutočne osiate	skutočne osiate
Plodina	ha	ha	%
Pšenica jarná	11 242	11 234	100
Jačmeň jarný	60 844	60 848	100
Raž jarná	797	797	100
Ovos	7 161	7 121	99
Ostatné obilniny	919	906	99
Kukurica na zrno	122 148	122 105	100
OBILNINY spolu	203 111	203 011	100
Kukurica na siláž	46 626	44 554	96
Slnečnica	43 047	42 864	100
Repka jarná	1 946	1 874	96
Sója	27 964	27 441	98
Ost. olejniný	3 089	3 091	100
Cukrová repa	18 822	18 822	100
Zemiaky	3 767	3 637	97
Hrach na zrno	3 121	3 118	100
Ost. strukoviny	1 897	1 898	100
OLEJNINY spolu	76 046	75 269	99
JARINY spolu	353 390	350 310	99
VŠETKY spolu	799 208	793 091	99

Daždivý máj vo všeobecnosti veľmi pomohol budúcej úrode, nakoľko aprílové suché počasie predznačovalo nízke úrody letných plodín. Po daždivom počasí v priebehu mája - júna poľnohospodári predpokladali omnoho vyšší tlak burín a hubovitých chorôb. Na prelome 23. a 24. týždňa znovu prišla zmena počasia, na väčšine územia prevažovalo horúce a suché počasie. V 25. týždni (predovšetkým v závere týždňa) sa vyskytli prívalové dažde. V trnavskom a galantskom regióne je enormný výskyt hrabošov v porastoch. Poľnohospodári situáciu monitorujú, od 24. mája je platná výnimka na používanie prípravku STUTOX I.

Vinohradníci, ale aj ostatní poľnohospodári napriek používaniu dostupných opatrení evidujú na plodinách škody veľkého rozsahu, spôsobené premnoženou poľovnou zverou. SHMÚ v rámci projektu Dri Danube vo webovej aplikácii <https://droughtwatch.eu/> vypracoval modelové odhady úrod jačmeňa, kukurice, zemiakov, cukrovej repy a pšenice. Sú to len modelové odhady, kde ako riziko nižšej úrody je iba výskyt sucha. U jačmeňa je pre územie Slovenska predpokladaná úroda v rozmedzí od 3,49 do 4,99 t/ha, u kukurice od 4,99 až nad 5,5 t/ha, u pšenice od 3,49 až nad 5,5 t/ha. V prílohe uvádzame farebné rozlíšené územie Slovenska podľa predpokladanej úrody jednotlivých plodín podľa tohto odhadu DriDanube. Odhad úrod podľa štatistického úradu aktuálne ešte nie k dispozícii. Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum - Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy (NPPC - VÚPOP) pripravil v súlade s metodikou Spoločného výskumného centra Európskej komisie (JRC) k dátumu 10.05.2018, odhad úrod pšenice letnej formy ozimnej, jačmeňa jarného siateho a kapusty repkovej pravej. Podľa tohto odhadu by pšenica ozimná mohla dosiahnuť priemernú úrodu 4,46 t/ha, jačmeň jarný 3,87 t/ha, repka ozimná 2,51 t/ha. Pre porovnanie medziročného rozdielu predpokladaných úrod uvádzame, že v rovnakom období roku 2018 bol predpoklad úrod týchto plodín nasledovný: pšenica ozimná 4,15 t/ha, jačmeň jarný 3,52 t/ha, repka ozimná 2,22 t/ha. Z tohto porovnania

VÚPOP-u vyplýva predpoklad, že pšenica by v tomto roku mala poskytnúť o 7 % vyššiu úrodu v porovnaní s rokom 2018, jačmeň jarný o 9 %, repka o 12 % vyššiu úrodu v porovnaní s rokom 2018. V prílohe uvádzame farebné rozlíšené územie Slovenska podľa predpokladanej úrody jednotlivých plodín podľa tohto odhadu NPPC - VÚPOP, vykonaného prostredníctvom diaľkového prieskumu Zeme. Hlavným dôvodom rozdielnosti úrod medzi regiónmi (resp. rozdielnosti až na úrovni lokalít), okrem agroklimatických podmienok a vplyvu hospodárenia, je značná rozdielnosť množstva zrážok, intenzity zrážok a ich časového rozdelenia v rámci vegetačného obdobia. Výšku úrod však významnou mierou neovplyvní iba doterajší vývoj počasia, ale aj priebeh počasia počas dní

zostávajúcích do žatvy.

Polnohospodári aktuálne vykonávajú ochranu porastov proti chorobám, burinám, škodcom, vykonávajú zber krmovín a pripravujú sa na žatvu. Žatva začala do záveru 26. týždňa na juhozápadnom Slovensku (napr. v okresoch Komárno, Nové Zámky, Senica) zberom ozimného jačmeňa.

Bližšie informácie budú k dispozícii v prvom žatevnom monitoringu, ktorý pripravíme v 27. týždni.

Dokumenty na stiahnutie

- [Odhady úrod](#) (0.55 MB, PDF)